

УДК [37.013.2]
ORCID iD 0000-0003-2862-1143

ПОБУДОВА ГНУЧКОЇ МОДЕЛІ РЕГІОНАЛЬНОГО МЕТОДИЧНОГО СЕРВІСУ ДЛЯ ОПЕРАТИВНОГО РЕАГУВАННЯ НА ПОТРЕБИ СУБ'ЄКТІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Вікторія Стойкова

У статті розкрито нові підходи до організації діяльності регіональних та інституційних методичних служб, спрямованої на безперервний професійний розвиток педагогічних працівників. Визначено їх функції та принципи діяльності. Особливу увагу приділено принципу своєчасності надання методичних й освітніх послуг, який у логістиці носить назву «knowledge just in time».

Автор розглядає перебіг професійного розвитку педагогів як складний багатоконпонентний процес для опису якого застосовує з одного боку модель реалізації інноваційних освітніх проєктів (ADDIE), а з іншого – модель проєктування розвитку компетентності, запропонованої Міжнародним департаментом стандартів для навчання, досягнення та освіти (IBSTPI). Як інструмент розроблення змістово-технологічного забезпечення професійного розвитку педагогів під час андрагогічного циклу рекомендується застосовувати дидактичну матрицю проєктування освітнього процесу.

Ключові слова: *методичні служби; принцип «knowledge just in time»; регіональні центри розвитку освіти; модель реалізації інноваційних освітніх проєктів (ADDIE); модель проєктування розвитку компетентності (IBSTPI); дидактична матриця проєктування освітнього процесу, андрагогічний цикл*

BUILDING OF A REGIONAL METHODOLOGICAL SERVICE FLEXIBLE MODEL FOR OPERATIVE REACTION TO THE NEEDS OF INDIVIDUALS OF PEDAGOGICAL ACTIVITIES

Viktoriiia Stoikova

The article presents new approaches to the organization of activities of regional and institutional methodological services, aimed at the continuous professional development of teaching staff. Their functions and principles of activity are defined. Among the key principles are the following: regionality; humanization of teachers' professional development; andragogy of educational process; the dynamic ratio of theoretical and practical training; continuity; openness; cascades; matrix; selectivity (auto-selectivity); contextuality and reflexive context, minimax.

Particular attention is paid to the principle of timely provision of methodological and educational services, which in logistics is called «knowledge just in time». For its realization in the Mykolaiv region on the basis of leading scientific-methodical establishments eight regional centers of education development are created. They are intended to provide accessibility in obtaining high-quality postgraduate education, economic feasibility and rational use of material, technical, human and financial resources, an approximation of quality educational services to the consumer.

The author considers the course of professional development of teachers as a complex multi-component process for describing which on the one hand applies the model of implementation of innovative educational projects (ADDIE), and on the other - the model of development of competence proposed by the International Board of Standards for Training, Performance, and Instruction (IBSTPI). At the same time, the formation of competence in the article is considered

as a continuous evolutionary process, which is subject to the principles of dynamism and self-dynamism.

As a tool for developing the content-technological support for the professional development of teachers during periods between certifications, it is recommended to use a didactic matrix for designing the educational process.

Keywords: *methodical services; the principle of «knowledge just in time»; regional centers for educational development; model of implementation of innovative educational projects (ADDIE); Competency Development Projection Model (IBSTPI); didactic matrix for designing the educational process, a cycle of andragogy.*

Вступ.

В умовах системного реформування освітньої галузі особлива увага приділяється підготовці «нового» компетентного педагога. Такий педагог володітиме сучасними освітніми технологіями, буде здатний проектувати й реалізовувати ефективний дитиноцентрований освітній процес, побудований на принципах педагогіки партнерства, матиме високу мотивацію до постійного розвитку та вдосконалення. Ці процеси визначають зміст соціального замовлення для регіональних та інституційних науково-методичних служб – вони покликані забезпечити вдосконалення й розвиток висококваліфікованого кадрового ресурсу для Нової української школи.

Система науково-методичного супроводу, що сформувалася в Україні, має трирівневу структуру. До неї входять інституції й об'єднання різних рівнів: інститут післядипломної педагогічної освіти, методичний кабінет і методичне об'єднання [12, с. 6]. Кожна інституція забезпечує реалізацію окремої мети й завдань та реалізує низку покладених на неї функцій за особливими технологіями й унікальними підходами.

Зазначимо, що наявність і дієвість усіх компонентів є необхідною умовою для успішного й безперебійного функціонування всієї системи.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими практичними завданнями.

Особливості функціонування кожної інституції окремо та всієї системи в цілому ретельно досліджувалися багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими. Зокрема В. І. Саюк розглядала етапи ста-

новлення та розвиток педагогічного до-
радництва в Україні [12], Ю. К. Бабан-
ський та І. П. Жерносек досліджували
особливості забезпечення управлінського
супроводу організації методичної роботи
в закладі освіти [5, 6, 10], В. В. Гуменюк
та І. А. Наумчук описали види й напрями
організації науково-методичної роботи [3],
В. І. Пуцов обґрунтував організаційно-пе-
дагогічні основи її забезпечення [11], Г.
С. Данилова досліджувала управлінський
контекст діяльності методичних служб [4],
Г. О. Штомпель, Т. М. Сорочан і В. В. Си-
доренко охарактеризували принципи онов-
лення змісту та забезпечення організа-
ційно-педагогічної діяльності методичних
установ в умовах реформування освіти та
реалізації Концепції «Нова українська шко-
ла» [21, 17, 13], М. І. Скрипник, Т. М. Со-
рочан, Т. В. Кравчинська, В. І. Пуцов до-
сліджували проблеми професіоналізму
науково-педагогічних працівників у андра-
гогії [15, 16, 7, 12], А. І. Кузьмінський,
Н. В. Любченко, Т. М. Сорочан, Є. Р. Чер-
нишова та інші вивчали особливості ор-
ганізації науково-методичної діяльності в
закладі післядипломної педагогічної освіти
[8, 9].

Проте, попри значну кількість науко-
вих розвідок, присвячених різним аспек-
там функціонування науково-методичних
служб, на сучасному етапі в їхній діяль-
ності залишаються невирішеними низка
суперечностей. А саме, між:

- процесами децентралізації, які каталі-
зують утворення великої кількості но-
вих регіональних суб'єктів методич-
ного менеджменту, та низьким рівнем
професіоналізму новопризначених

фахівців-методистів, що поповнили кадровий склад цих служб;

- традиційними підходами, формами, методами, прийомами в організації науково-методичної й навчально-методичної роботи та їх низькою ефективністю в умовах, спричинених інтенсивними еволюційними викликами та запитом на постійний і безперервний професійний розвиток керівних і педагогічних кадрів закладів освіти;
- необхідністю оперативного реагування на потреби суб'єктів педагогічної діяльності та значною інерційністю наявної методичного супроводу.

Окремою проблемою є ситуація, що складається в малопотужних об'єднаних територіальних громадах – вони не спроможні утримувати методичну службу. У такій ситуації середня ланка системи науково-методичного супроводу випадає, що порушує стабільність усієї системи, а отже впливає на кінцевий результат щодо забезпечення якісної освіти в регіоні.

Мета статті. Для вирішення означених суперечностей виникла потреба в дослідженні нових ефективних підходів до організації діяльності регіональних та інституційних методичних служб в умовах реформування освіти та децентралізації, моделювання оновлених функцій, спрямованих на розроблення ефективного і сучасного змістово-технологічного забезпечення професійного розвитку педагогів.

Моделювання оновлених функцій і відбір ключових принципів методичної діяльності.

Науково-методична служба області / району / міста / ОТГ / закладу освіти представляє собою організаційну структуру в регіональній системі освіти, що об'єднує суб'єктів освітньої діяльності та реалізує функції їх методичної підтримки, супроводу, патронажу (методичного сервісу), педагогічного дорадництва з метою забезпечення нових освітніх результатів у галузі професійного зростання педагогів Нової української школи. Такими результатами

повинні стати: створені комфортні й високотехнологічні умови для професійно-особистісного розвитку та саморозвитку педагогів, якісно організований освітній процес, високий рівень сформованої професійної майстерності педагогів.

Однак ключовим напрямом діяльності науково-методичної служби має стати забезпечення професійної готовності педагогічних працівників до впровадження інновацій (освоєння нових і розроблення авторських освітніх програм та технологій тощо) через створення системи безперервного професійного розвитку в контексті оновленого професійного стандарту.

Відтак оновлена методична служба повинна:

- сприяти реалізації особистісного підходу до роботи з кадрами, створення умов для професійного зростання всіх категорій працівників освіти, оскільки це дозволить не тільки розширити спектр освітніх послуг, але й зробити їх максимально доступними;
- урахувати та вибудовувати різноманітні «освітні маршрути» з огляду на специфіку типу й виду закладу освіти, в якому працює педагог, його стажу та досвіду, бажаного результату, підтримувати пріоритетні напрями професійної підготовки педагогічних та управлінських кадрів.

Водночас система діяльності науково-методичної служби повинна характеризуватися тісними зв'язками з навколишнім середовищем, системою суспільно-економічних відносин, регіональними інституціональними підсистемами й виконувати з позицій особистісного підходу три групи функцій:

- програмно-цільові (компенсаторна, відтворювальна, коригувальна, прогностична);
- процесуально-технологічні (діагностична, моделювальна, організаційна, координаційна, контрольно-інформаційна);
- соціально-психологічні (орієнтаційна, мотиваційна, маркетингова, ро-

звитку творчої активності, стимулювання) [8].

Принцип андрагогізації освітнього процесу є нерозривно пов'язаним із принципами: особистісної орієнтації та психологічної комфортності, пріоритету діяльнісних активних технологій навчання, практичної та інноваційної орієнтованості змісту освіти, орієнтованості на формування компетентностей.

Аналіз та узагальнення численних розвідок дають підстави виокремити ключові принципи організації освітніх процесів під керівництвом науково-методичних установ [20]. До них ми відносимо такі:

регіональності (визначаються соціальними, професійними, інфраструктурними та економічними чинниками);

гуманізації професійного розвитку педагогів (варіативний зміст будується відповідно до: різних освітніх потреб педагогів; реалізації прав людини на освіту; самовизначення, самореалізацію та вільний ендогенний розвиток особистості);

андрагогізації навчального процесу (пріоритет самостійності навчання; спільна діяльність; опора на досвід того, хто навчається; індивідуалізація навчання; системність навчання; контактність навчання; актуалізація результатів навчання; розвиток освітніх потреб; усвідомлення навчання);

динамічності співвідношення теоретичного і практичного навчання;

неперервності (андрагогічний цикл являє собою період від 3 до 5 років, який структурно та змістовно об'єднує курси підвищення кваліфікації та міжкурсний період із метою формування професійних компетентностей, затребуваних освітньою практикою);

принцип відкритості (забезпечується доступністю освіти незалежно від рівня освіти, часу освіти, місця освіти та ступеня освіти);

принцип каскадності (максимальна кількість фахівців навчається в гранично короткі терміни; навчання організовується

та проводиться на декількох рівнях (ступенях) формування компетентності та ретранслюється від одного споживача освітніх послуг до групи інших) (рис. 1.);

принцип матричності (чітко проявляються як вертикальні зв'язки між учасниками освітнього простору, так і горизонтальні зв'язки між ними);

принцип селективності (автоселективності) (відбір (самовідбір) і об'єднання тих, хто навчається, у групи на основі спільності інтересів, розв'язуваних проблем, типу закладів освіти, стажу управлінської діяльності тощо; утворення самоорганізованих проблемних груп та освітньої комунікації в них);

принцип контекстності та рефлексивної контекстності (забезпечення нерозривного зв'язку між змістом, процесом та результатом підготовки педагогічних кадрів у форматі набутого досвіду).

Організація буде процвітати доти, доки темп навчання її співробітників буде вищим за темп змін зовнішнього середовища

Рез Реванс, британський учений, спеціаліст із теорії управління, основоположник «навчання через дію»

Дотримання вищенаведених принципів організації освітніх процесів щодо розвитку професійної майстерності педагогів повинно забезпечити виконання двох основоположних принципів функціонування системи науково-методичних служб: **принцип своєчасності надання якісних освітніх послуг та принцип мінімаксу.**

Перший принцип стосується процесу освіти, його актуальності та своєчасності. У логістиці такий принцип носить назву «knowledge just in time», або «знання точно в термін». У різні періоди функціонування системи науково-методичного супроводу до своєчасності надання освітніх послуг висувалися різні вимоги: випереджувальна освіта та освіта як реакція на потребу чи виклик. В умовах інтенсивного розвитку інформаційного суспільства такі підходи

не забезпечують необхідної оперативності: перший – тому, що знання, як економічний ресурс, повинні працювати, а не чекати сприятливого для їх використання моменту, а другий – тому, що знання, як реакція на виклик, завдяки інерційності процесу будуть надані з певним запізненням і також втратять свою актуальність.

Отже, у нинішніх умовах система науково-методичного супроводу розвитку педагогів повинна функціонувати відповідно до принципу «knowledge just in time», або «знання точно в термін», на відміну від традиційної системи підвищення кваліфікації, що працювала за принципом «knowledge

Методична служба буде затребувана тільки тоді, коли зможе задовольнити потреби основних своїх замовників – педагогів!

just in case» або «знання про всяк випадок».

Другий принцип (мінімаксу) орієнтований на результати освітнього процесу й полягає, по-перше, у тому, що науково-методична установа створить сприятливі умови для засвоєння змісту освіти на максимальному для педагога рівні й отримання максимально можливого індивідуального освітнього результату завдяки мінімальним інвестиціям. По-друге, науково-методична установа забезпечить водночас педагогу засвоєння необхідних фахових компетенцій на рівні необхідного мінімуму (стандарту).

Побудова відкритої системи організації науково-методичної роботи.

Із початком децентрації та активізації реформи системи освіти в Миколаївській області розпочалася робота над створенням відкритої системи методичної роботи, що забезпечило побудову гнучкої моделі регіонального методичного сервісу [18]. У такій моделі організація процесу підготовки педагогічних кадрів відбувається на різних рівнях взаємодії між учасниками освітнього процесу: мікропростір, мезопростір, макропростір та мегапростір. На кожному рівні відкритої системи створено відповідне середовище професійного розвитку педагогів (рис. 1) [20, с. 188]:

- 1-й рівень – внутрішній (мікро-

простір), що включає простір конкретного закладу освіти – філії чи опорного закладу освіти (де розташоване робоче місце педагога);

- 2-й рівень – зовнішній ближній (мезопростір), обмежений межами освітнього округу;
- 3-й рівень – зовнішній більш віддалений (або макропростір), охоплює простір району/міста/об'єднаної територіальної громади;
- 4-й рівень – зовнішній значно віддалений (мегапростір) – освітній простір регіонального центру розвитку освіти або області.

Зокрема, у такій системі згідно з принципом матричності, підготовка педагогічних кадрів розгортається у двох напрямках: вертикальному і горизонтальному [19, с. 75].

Вертикальні зв'язки здійснюються знизу вгору, від споживача (педагога) до закладу післядипломної освіти, у вигляді замовлень на конкретні освітні послуги та у зворотному – у вигляді наданих послуг. Горизонтальні зв'язки спрямовуються між різними категоріями споживачів: керівниками закладів освіти, структурними підрозділами опорного закладу освіти, окремими закладами освіти, освітніми округами, іншими учасниками освітньої мережі та їхніми соціальними партнерами [20, с. 159].

Для реалізації принципу «knowledge just in time» в Миколаївській області на базі провідних (опорних) науково-методичних установ створено вісім регіональних центрів розвитку освіти. Вони покликані забезпечити доступність в отриманні якісної післядипломної освіти, економічну доцільність та раціональність використання матеріально-технічних, кадрових і фінансових ресурсів, наближення якісних освітніх послуг до споживача та, в кінцевому результаті, сприяти розбудові й розвитку регіональної системи дошкільної, загальної середньої, професійно-технічної та позашкільної освіти в умовах децентралізації через забезпечення професійного зростання керівних кадрів та педагогічних працівників закладів освіти області.

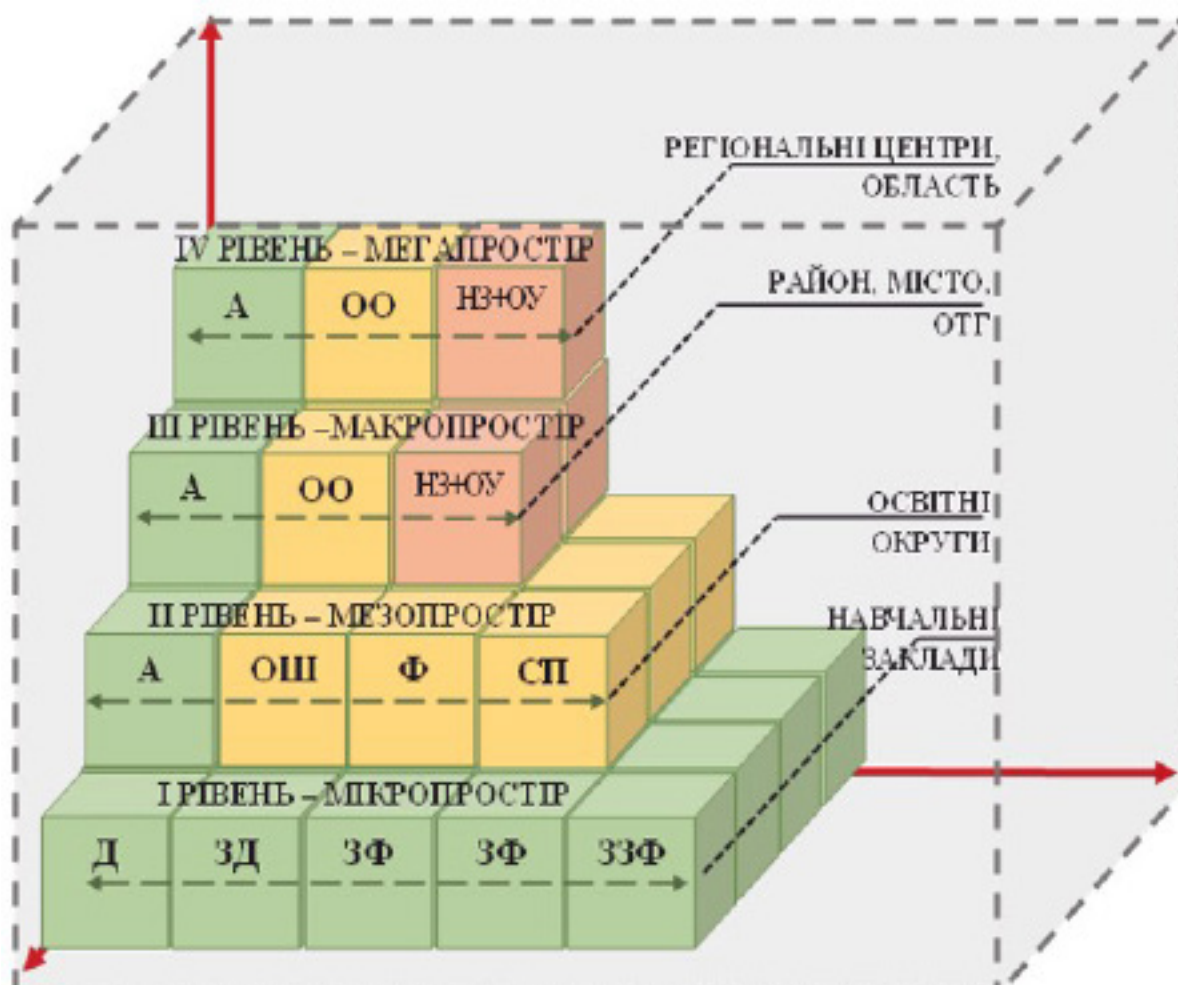

Рис. 1 Рівні освітнього середовища розвитку професійної майстерності педагогів
 (Д – директор опорної школи, ЗД – заступник директора опорної школи,
 ЗФ – завідувач філії, ЗЗФ – заступник завідувача філії, А – адміністрація,
 ОШ – опорні школи, Φ – філії, СП – соціальні партнери, ОО – освітні округи,
 НЗ+ОУ – заклади освіти та освітні установи
 Джерело: Складено автором самостійно, опубліковано [20]

Вертикальні зв'язки здійснюються знизу вгору, від споживача (педагога) до закладу післядипломної освіти, у вигляді замовлень на конкретні освітні послуги та у зворотному – у вигляді наданих послуг. Горизонтальні зв'язки спрямовуються між різними категоріями споживачів: керівниками закладів освіти, структурними підрозділами опорного закладу освіти, окремими закладами освіти, освітніми округами, іншими учасниками освітньої мережі та їхніми соціальними партнерами [20, с. 159].

Для реалізації принципу «knowledge just in time» в Миколаївській області на базі провідних (опорних) науково-методичних установ створено вісім регіональних

центрів розвитку освіти. Вони покликані забезпечити доступність в отриманні якісної післядипломної освіти, економічну доцільність та раціональність використання матеріально-технічних, кадрових і фінансових ресурсів, наближення якісних освітніх послуг до споживача та, в кінцевому результаті, сприяти розбудові й розвитку регіональної системи дошкільної, загальної середньої, професійно-технічної та позашкільної освіти в умовах децентралізації через забезпечення професійного зростання керівних кадрів та педагогічних працівників закладів освіти області.

Провідні науково-методичні установи входять до територіального об'єднання освітніх установ, що є добровільним

об'єднанням таких географічно близьких суб'єктів, що взаємодіють, як: науково-методичні установи та заклади дошкільної, загальноосвітньої, професійно-технічної, позашкільної освіти. До діяльності Регіонального центру можуть залучатися також інші юридичні особи, їх відокремлені підрозділи. Опорні науково-методичні установи визначаються за територіальним принципом. Вони повинні мати достатнє матеріально-технічне та кадрове забезпечення та зручну локалізацію для забезпечення рівномірного і повного охоплення всіх адміністративно-територіальних одиниць. На них покладаються функції щодо:

- визначення опорних закладів освіти для організації стажувань, роботи авторських майстерень перспективного педагогічного досвіду, різноманітних форм підвищення кваліфікації педагогічних працівників та керівних кадрів територіального об'єднання (за узгодженням із Миколаївським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти);
- координації спільних дій суб'єктів територіального об'єднання щодо забезпечення професійного розвитку керівних і педагогічних кадрів області;
- удосконалення системи адаптації, підвищення кваліфікації та стажування педагогічних педагогів області за новими освітніми моделями під час курсів підвищення кваліфікації та в андрагогічний період;
- реалізація сучасної моделі системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників та керівних кадрів, яка б відповідала потребам учасників територіального об'єднання, з використанням сучасних технологій в організації підвищення кваліфікації педагогічних працівників та керівних кадрів області (консалтинг, стажування, мережева, дистанційна, очно-дистанційна, дуальна форми освіти тощо);
- виявлення, узагальнення й задоволен-

ня науково-методичних та інформаційних потреб працівників закладів освіти області щодо розвитку їх професійної компетентності;

- організація науково-методичного, консультаційного та інформаційно-аналітичного супроводу діяльності суб'єктів територіального об'єднання;
- створення та поширення інноваційних освітніх продуктів.

Діяльність регіональних центрів розвитку освіти ґрунтується на засадах неперервності, оперативності, гнучкості в реагуванні на суспільні виклики та потреби освітян області, прогностичності, інноваційності, поєднанні національних освітніх традицій та найкращого світового досвіду щодо розвитку професійних компетентностей педагогічних працівників та керівних кадрів системи освіти та здійснюється за такими напрямками: організаційний, освітній, просвітницький, координаційний, моніторинговий, дослідницький, інформаційний.

Регіональні центри створюються за наказом директора департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації та діють на громадських засадах, проте їх діяльність будується на договірній основі.

Розроблення ефективного і сучасного змістово-технологічного забезпечення професійного розвитку педагогів.

Процес професійного розвитку педагогів має складну багатокомпонентну будову та представлений множиною взаємопов'язаних елементів, що забезпечують досягнення єдиної мети. Інноваційність процесу професійного розвитку педагогів, його спрямованість на формування фахової компетентності освітян, які мають різний рівень професійного розвитку та різний рівень професійних потреб, зумовлює складність та нелінійність освітнього процесу та потребує застосування до його здійснення, з одного боку, моделі реалізації інноваційних освітніх проектів (ADDIE) [1], а з іншого – моделі проектування розвитку компетентності, запропонованої Міжна-

родним департаментом стандартів для навчання, досягнення та освіти (IBSTPI) [2].

Перша модель містить п'ять етапів: аналіз, проектування, створення, реалізація, оцінка. Друга ґрунтується на припущенні, що та чи інша компетентність може бути певною мірою сформованою завдяки самоосвіті, професійній діяльності, природним здібностям тощо. Тому проектування освітнього процесу потребує врахування ступеня розвитку складових компетентності та організації процесу підготовки фахівців на їх основі. На нашу думку, така інтегрована модель повинна містити сім етапів [20, с. 239]:

1. **Аналіз зовнішнього середовища (ЗС)** (соціальні, економічні, освітні виклики та потреби), їх проектування на регіональне освітнє середовище. Центральним процесом на цьому етапі стане побудова моделей фахових компетенцій педагогів.

2. **Аналіз внутрішнього середовища (ВнС)** (наявних складових фахової компетентності, сформованих завдяки життєвому досвіду, основній та додатковій освіті, професійній діяльності).

3. Визначення освітніх потреб у формі різниці між необхідними та розвиненими компетентностями. **Проектування змісту підготовки** (рис. 2).

Рис. 2. Визначення освітніх потреб педагогів

Джерело: Складено автором самостійно, опубліковано [20]

4. **Створення** освітнього середовища (відбір технологій, форм, методів розвитку компетентності, підбір, розроблення та створення необхідних засобів розвитку).

5. **Реалізація** освітніх заходів для формування фахової компетентності педагогів.

6. **Оцінка** освітніх результатів у формі здобутих складових компетентності (внутрішнє середовище).

7. **Оцінка** ефективності процесу під-

готовки (зовнішнє середовище).

Два перших і два останніх етапи об'єднуються за ознакою спільної дії (аналіз, оцінка) у групи. Обидві групи на вході і виході міститимуть зовнішній (середовищний) та внутрішній (особистісний) етапи (рис. 3.). Перша група детермінуватиме сутність етапів проектування, створення, реалізації, а остання – визначатиме їх якість.

Рис. 3. Етапи проектування та впровадження моделі підготовки керівних кадрів до організації мережевого профільного навчання в умовах регіону

Джерело: Складено автором самостійно, опубліковано [20]

Процес носить циклічну природу й означає, що формування компетентності є безперервним еволюційним автодинамічним процесом, що відбувається з дотриманням двох принципів формування компетентності (принципи сформульовані нами на підставі аналізу наукових джерел та досвіду організації підготовки педагогічних кадрів).

Принцип перший. Компетентність існує тільки в динаміці. Припинення динамічного процесу розвитку компетентності призводить до зникнення самої компетентності. Спочатку на її місці залишаються певні навички, уміння та знання. Але без мотивації до їх застосування згодом вони також поступово зникають.

Принцип другий. Процес формування компетентності тільки на початкових етапах повинен бути зовнішньо керованим. За умови безперервності розвитку він по-

чинає носити характер самокерованої системи, яка має ознаки автодинамічності (процес засвоєння нової порції знання регулюється внутрішніми потребами до саморозвитку та самовдосконалення).

Висновки. Гнучка модель регіонального методичного сервісу дає можливість забезпечити оперативне реагування методичних служб на державне та соціальне замовлення щодо підготовки керівників закладів освіти та педагогічних працівників до роботи в умовах стрімких суспільних викликів, урахувати інтереси та потреби споживачів освітніх послуг – суб'єктів педагогічної діяльності, реалізувати процес професійного розвитку через матричний принцип активізації горизонтальних і вертикальних інформаційних потоків. Така система стане адаптивною, дієвою і результативною ланкою в освітній галузі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. McGriff S. J. Instructional system design (ISD): Using the ADDIE model / S. J. McGriff. – Retrieved June, 2000. – Т. 10.
2. Supporting the teaching professions for better learning outcomes Rethinking Education: Investing in skills for better socio-economic outcomes / European Commission (EC). – Strasbourg, 2012. – р. 65.
3. Гуменюк В. В., Наумчук І. А. Науково-методична робота з педагогічними кадрами / В. В. Гуменюк, І. А. Наумчук. – Кам'янець-Подільський : ПП Машак М. І., 2005. – 160 с.
4. Данилова Г. С. Методичні служби України: проблеми управління, професійна підготовка : Навч.-метод. посібник / Г. С. Данилова. – К. : ІЗМН, 1997. – 256 с.
5. Жерносек І. П. Науково-методична робота в загальноосвітній школі: Навч.-метод. Посібник / І. П. Жерносек. – К. : ІЗМН, 1999. – 160 с.
6. Жерносек І. П., Колібабчук В. З. Організація відділом освіти науково-методичної роботи в районі : Навч.-метод. Посібник / І. П. Жерносек, В. З. Колібабчук. – К. : ВІПОЛ, 2001. – 104 с.
7. Кравчинська Т. Професійний розвиток методичних працівників районних (міських) методичних кабінетів (центрів): методичні основи дослідження / Т. Кравчинська. // Методист 2018–№ 2 (74), С. 38–41.
8. Кузьмінський А. І. Теоретико-методологічні засади післядипломної педагогічної освіти в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / А. І. Кузьмінський. – К., 2003. – 42 с.
9. Любченко Н. В. Управління науково-методичною діяльністю закладів післядипломної педагогічної освіти: координаційний аспект: наук.-метод. посіб. / Н. В. Любченко / за ред. Є. Р. Чернишової // Ун-т менедж. освіти НАПН України. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2013. – 256 с.
10. Методическая работа в школе: Организация и управление / Под ред. Ю. К. Ба-

банского. – М. : НИИ Упр. и экон. нар. образов. АПН СССР, 1988. – 185 с.

11. Організаційно-педагогічні основи методичної роботи / За заг. ред. В. І. Пуцова. – К. : УПКККО, 1995. – 180 с.

12. Пуцов В. І. Сучасні підходи до організації науково-методичної роботи закладів післядипломної педагогічної освіти / В. І. Пуцов // Координація науково-методичної роботи закладів післядипломної педагогічної освіти в умовах єдиного інформаційно-освітнього середовища : тематичний збірник праць / за заг. редакцією В. В. Олійника. – Рівне : ПП Лапсюк, 2011. – С. 6 – 8.

13. Саюк В. І. Теоретичні основи методичної роботи та педагогічного дорадництва : методичні рекомендації / В. І. Саюк. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – 48 с.

14. Сидоренко В. В. Методична діяльність у суспільстві, яке навчається: виклики, проблеми, перспективи розвитку / В. В. Сидоренко. – Методист.–2018 № 2 (74), С.14 – 26.

15. Скрипник М. І. Дослідження проблем професіоналізму науково-педагогічних працівників у андрагогії / М. І. Скрипник // Проблеми освіти, 2015. – № 83. – Частина II. – С. 194 – 199.

16. Сорочан Т. М. Професійна діяльність андрагогів : сучасний погляд / Т. М. Сорочан // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2008. – №4. – С. 27 – 32.

17. Сорочан Т.М. Методична робота: підготовка вчителів до реалізації концепції «Нова українська школа» / Т.М. Сорочан. Методист. № 6 (78).2018, С.4–9.

18. Стойкова В. В. Відкрита система підготовки керівних кадрів до управління освітніми мережевими організаціями (округами та опорними школами) / В. В. Стойкова // Професійне вдосконалення керівників опорних шкіл в умовах децентралізації освіти : Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції; 1–2 грудня 2016 року, м. Суми / ДЗВН «Ун-т мен-ту осв.», Комуна з-д «Сумський обл. ін-т післ. пед. осв.» [та ін.] – Суми: СВС Панасенко І. М., 2016. – С. 177 – 179.

19. Стойкова В. В. Моделювання змісту та організація профільного навчання на основі компетентісно орієнтованого підходу : навчально-методичний посібник / В. В. Стойкова. – Миколаїв : ОІППО, 2012. – 110 с.

20. Стойкова В. В. Підготовка керівників загальноосвітніх навчальних закладів у післядипломній освіті до організації мережевого профільного навчання старшокласників : дис. на здоб. наук. ступ. канд. пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / В. В. Стойкова ; Київський ун-т ім. Б. Грінченка. – Київ, 2017. – 378 с.

21. Штомпель Г. А. Рационализация организационно-педагогической деятельности методиста в условиях осуществления школьной реформы : Автореф. дис. ... канд. пед. наук. / Г. А. Штомпель – К. , 1987. – 17 с.

REFERENCES

1. McGriff S. J. (2000) Instructional system design (ISD): Using the ADDIE model . S. J. McGriff. Retrieved June. – Т. 10. (eng).

2. European Commission (EC) (2012) Supporting the teaching professions for better learning outcomes Rethinking Education: Investing in skills for better socio-economic outcomes. Strasbourg, 65 (eng).

3. Humeniuk V.V., Naumchuk I.A. (2005) Naukovo-metodychna robota z pedahohichnymy kadramy [Scientific and methodological work with pedagogical staff]. Kamianets-Podilskyi : PP Mashak M.I., 160 (ukr).

4. Danylova H.S. (1997) Metodychni sluzhby Ukrainy: problemy upravlinnia, profesiina

pidhotovka: Navch.-metod. posibnyk [Methodical Services of Ukraine: Management Problems, Professional Training: Manual]. K. : IZMN, 256 (ukr).

5. Zhernosiek I.P. (1999) Naukovo-metodychna robota v zahalnoosvitnii shkoli: Navch.-metod. posibnyk [Scientific-methodical work in a comprehensive school: Manual]. K. : IZMN, 160 (ukr).

6. Zhernosiek I.P., Kolibabchuk V.Z. (2001) Orhanizatsiia viddilom osvity naukovo-metodychnoi roboty v raioni: Navch.-metod. posibnyk [Organization by the department of education of scientific and methodological work in the area: Manual]. K. : VIPOL, 104 (ukr).

7. Kravchynska T. (2018) Profesiinyi rozvytok metodychnykh pratsivnykiv raionnykh (miskykh) metodychnykh kabinetiv (tsentriv): metodychni osnovy doslidzhennia [Professional development of methodological workers of district (city) methodical offices (centers): methodical bases of research]. Metodyst. № 2 (74), 38–41 (ukr).

8. Kuzminskyi A. I. (2003) Teoretyko-metodolohichni zasady pisljadyplomnoi pedahohichnoi osvity v Ukraini : avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia doktora ped. nauk : spets. 13.00.04 «Teoriia i metodyka profesiinoi osvity» [Theoretical and methodological foundations of postgraduate pedagogical education in Ukraine: abstract. diss. for the sciences. degree of doctor of ped. Sciences: Special. 13.00.04 Theory and Methods of Vocational Education]. K., 42 (ukr).

9. Liubchenko N. V. (2013) Upravlinnia naukovo-metodychnoiu diialnistiu zakladiv pisljadyplomnoi pedahohichnoi osvity: koordynatsiinyi aspekt: nauk.-metod. posib. [Management of scientific and methodological activity of institutions of postgraduate pedagogical education: coordination aspect: scientific and methodological manual]. Chernyshova Ye. R. (Ed). Un-t menedzh. osvity NAPN Ukrainy. – K.: TsP «KOMPRYNT». 256 (ukr).

10. Babanskyj Ju. K. (Ed). (1988) Metodycheskaia rabota v shkole: Orhanyzatsiia y upravlenye [Methodical work in school: Organization and management]. M. : НИИ Упр. и экон. нар. образов. АПН СССР, 185 (rus).

11. Pucov V. I. (Ed). (1995) Orghanizacijno-pedaghoghichni osnovy metodychnoji roboty [Organizational and pedagogical foundations of methodical work]. K. : UIPKKKO., 180 (ukr).

12. Pucov V. I. (2011) Suchasni pidkhody do orghanizaciji naukovo-metodychnoji roboty zakladiv pisljadyplomnoi pedaghoghichnoi osvity [Modern approaches to the organization of scientific and methodological work of institutions of postgraduate pedagogical education] Koordynacija naukovo-metodychnoji roboty zakladiv pisljadyplomnoi pedaghoghichnoi osvity v umovakh jedynogho informacijno-osvitnjogho seredovyssha: tematychnyj zbirnyk pracj. Olijnyk V. V. (Ed). Rivne: PP Lapsjuk, 6–8 (ukr).

13. Sajuk V. I. (2015) Teoretychni osnovy metodychnoji roboty ta pedaghoghichnogho doradnytva : metodychni rekomendacii [Theoretical foundations of methodological work and pedagogical advisory: methodical recommendations]. K. : Vyd-vo NPU imeni M.P. Draghomanova, 48 (ukr).

14. Sydorenko V.V. (2018) Metodychna dijajlnistj u suspiljstvi, jake navchajetjsja: vyklyky, problemy, perspektyvy rozvytku [Methodical activity in the learning society: challenges, problems, prospects for development]. Methodist. № 2 (74), 14–26 (ukr).

15. Skrypnyk M. I. (2015) Doslidzhennja problem profesionalizmu naukovo-pedaghoghichnykh pracivnykiv u andraghohici [Research of professionalism problems of scientific and pedagogical workers in andragogy]. Problemy osvity., – # 83. – Chastyna II., 194-199 (ukr).

16. Sorochan T. (2008) Profesiijna dijajlnistj andraghoghiv : suchasnyj pohljad [Profesiijna dijajlnistj andraghoghiv : suchasnyj pohljad]. Dyrektor shkoly, litseiu, himnazii. № 4. 27–32 (ukr).

17. Sorochan T.M. (2018) Metodychna robota: pidhotovka vchyteliv do realizatsii

kontseptsii «Nova ukrainska shkola» [Methodical Work: Preparing Teachers for the Implementation of the New Ukrainian School Concept]. Methodist. № 6 (78)., 4–9 (ukr).

18. Stoikova V. V. (2016) Vidkryta systema pidhotovky kerivnykh kadriv do upravlinnia osvitynymi merezhevymy orhanizatsiiamy (okruhamy ta opornymy shkolamy) [Open system of training of executives for management of educational network organizations (districts and support schools)]. Profesiine vdoskonalennia kerivnykiv opornykh shkil v umovakh detsentralizatsii osvity : Materialy Vseukrainskoi naukovy-praktychnoi konferentsii; 1–2 hrudnia 2016 roku, m. Sumy / DZVN «Un-t men-tu osv.», Komun z-d «Sumskyi obl. in-t pisl. ped. osv.» [ta in.]. – Sumy: SVS Panasenko I. M., 177–179 (ukr).

19. Stoikova V. V. (2012) Modeliuvannia zmistu ta orhanizatsiia profilnoho navchannia na osnovi kompetentnisno oriientovanoho pidkhodu : navchalno-metodychnyi posibnyk [Content Modeling and Organization of Profile Learning Based on a Competently Oriented Approach: A Toolkit]. Mykolaiv: OIPPO, 110 (ukr).

20. Stoikova V. V. (2017) Pidhotovka kerivnykiv zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv u pisladyplomnii osviti do orhanizatsii merezhevoho profilnoho navchannia starshoklasnykiv : candidate [Training of heads of general educational institutions in postgraduate education in the organization of network profile training of senior pupils : candidate]. Kyivskyi un-t im. B. Hrinchenka. Kyiv, 378 (ukr).

21. Shtompel H. A. (1987) Ratsyonalizatsiia orhanyzatsyonno-pedahohycheskoi deiatelnosti metodysta v uslovyakh osushchestvleniia shkolnoi reformy: Avtoref. dys. ... kand. ped nauk. [Rationalization of organizational and pedagogical activity of the Methodist in the conditions of implementation of school reform: Author's abstract. diss. ... Cand. ped science.]. K., 17 (ukr).

УДК 37.07:005.95

ORCID iD 0000-0002-8651-5448

МОДЕЛЬ ОНОВЛЕННОГО ЗМІСТУ ДІЯЛЬНОСТІ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ СЛУЖБ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Тетяна Бурлака

Завдання науково-методичних установ у сучасних умовах – оновити зміст своєї діяльності, орієнтуючись на виклики суспільства, державне замовлення і професійні запити педагогів.

У дослідженні представлено модель оновленого змісту діяльності науково-методичних служб Миколаївської області, у якій визначено чотири основних складових, що сприятимуть модернізації і розвитку науково-методичних установ у сучасних умовах: організаційна, когнітивна, технологічна і маркетингова.

Автор здійснив аналіз: нормативно-правового забезпечення реформування освіти в Україні, основних положень наукових праць

Т. Сорочан, В. Сидоренко, Є. Бачинської, діяльності науково-методичних служб Миколаївської області.

Представлена Модель оновленого змісту діяльності науково-методичних служб упроваджується в регіоні з 2019 року.